

KURATORIUM
OŚWIATY
w Katowicach

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Wiedzy o Społeczeństwie dla uczniów gimnazjów województwa śląskiego w roku szkolnym 2013/2014

KOD UCZNIĄ

--	--	--

Etap: szkolny
Data: 20 listopada 2013
Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia:

1. Na stronie tytułowej w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 11 stron (zadania 1-29).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem **X bezpośrednio na arkuszu**.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem **X** i zaznacz inną odpowiedź znakiem **X**.
7. Zadania np. z luką, na dobieranie lub innego typu, wykonuj zgodnie z poleceniem.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsca opatrzonego napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **60**
Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: **51**

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	Razem
Liczba punktów możliwa do zdobycia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4	3	1	1	2	5	3	1	1	2	4	1	3	3	1	1	3	2	4	6	60
Liczba punktów uzyskana przez uczestnika konkursu																														

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący - .....
2. Członek - .....
3. Członek - .....

W zadaniach 1-9 zaznacz prawidłową odpowiedź

Zadanie 1. (0-1p.)

Przykładem grupy pierwotnej są:

- A. członkowie partii politycznej
- B. widzowie w kinie
- C. członkowie rodziny
- D. posłowie

Zadanie 2. (0-1p.)

Przykładem grupy społecznej nie są:

- A. ludzie oczekujący na przystanku autobusowym
- B. członkowie narodu
- C. koledzy z podwórka
- D. uczniowie z danej klasy

Zadanie 3. (0-1p.)

Konstytucyjnym obowiązkiem obywatela polskiego nie jest

- A. udział w wyborach
- B. płacenie podatków
- C. obrona ojczyzny
- D. przestrzeganie prawa

Zadanie 4. (0-1p.)

Legalną formą protestu wobec władz jest

- A. odmowa płacenia podatków
- B. petycja
- C. blokada drogi
- D. obrzucenie polityka pomidorami

Zadanie 5. (0-1p.)

Czynnikiem wpływającym na kształtowanie narodu jest

- A. język
- B. rząd
- C. konstytucja
- D. gospodarka

Zadanie 6. (0-1p.)

Cechą wyborów demokratycznych w Polsce nie jest

- A. powszechność
- B. równość
- C. tajność
- D. obligatoryjność

Zadanie 7. (0-1p.)

Demokracja przedstawicielska to inaczej demokracja

- A. ludowa
- B. partycypacyjna
- C. pośrednia
- D. bezpośrednia

Zadanie 8. (0-1p.)

Najwyższa moc prawna konstytucji oznacza, że

- A. sędziowie orzekają na podstawie konstytucji
- B. jest jedynym obowiązującym w Polsce aktem prawnym
- C. wszystkie akty prawne muszą być zgodne z konstytucją
- D. prawo unijne w Polsce nie obowiązuje

Zadanie 9. (0-1p.)

Formą aktywności, która zapewnia obywatelom bezpośredni udział w sprawowaniu władzy jest:

- A. obserwowanie obrad rady gminy.
- B. przynależność do partii politycznej.
- C. udział w referendum lokalnym.
- D. udział w badaniu opinii publicznej.

Zadanie 10. (0-4p.)

Wpisz w odpowiednie miejsca tabeli nazwy mniejszości narodowych i etnicznych występujących w Polsce. Odpowiedzi wybierz spośród: Kaszubi, Łemkowie, Niemcy, Grecy, Tatarzy, Żydzi, Wietnamczycy, Romowie, Ukraińcy.

Mniejszości narodowe	Mniejszości etniczne
1.	4.
2.	5.
3.	6.

Zadanie 11. (0-3p.)

Rozstrzygnij, czy poniższe zdania dotyczące osób reprezentujących określone postawy wobec narodu są prawdziwe, czy fałszywe, wpisując odpowiednio P – prawda, F- fałsz

Lp.	Zdanie	Prawda/ Fałsz
A.	Kosmopolita to człowiek niepoczuwający się do współodpowiedzialności za losy jakiegoś konkretnego narodu i ogłaszający swą identyfikację z całą ludzkością.	
B.	Patriota to człowiek, który uważa naród za najwyższą wartość, twierdzi, że naród ten musi mieć własne państwo, wszystko ma służyć potędze własnego narodu.	
C.	Szowinista to człowiek bezkrytycznie uwielbiający własny naród, nawołujący do pogardy i wrogości wobec innych narodów.	

Zadanie 12. (0-1p.)

Na podstawie fragmentu lektury *Kompendium wiedzy o socjologii* A. Bremond, J.– F. Coute, A. Davie, podaj nazwę rodziny charakterystycznej dla współczesnego społeczeństwa.

„Rodzina (...) składająca się z pary rodziców i ich niezamężnych dzieci, żyjąca pod wspólnym dachem, jest charakterystyczna dla współczesnego społeczeństwa i powinna być odróżniona od pokrewieństwa”.

Nazwa rodziny .....

Zadanie 13. (0-1p.)

Na podstawie lektury *Wprowadzenie do socjologii* Barbary Szackiej, podaj rodzaj socjalizacji, którą przedstawia przysłowie:

„Czym skorupka za młodu nasiąknie, tym na starość trąci”.

Nazwa rodzaju socjalizacji .....

Zadanie 14. (0-2p.)

Na podstawie lektury *Prawa człowieka i ich krytyka* P. Bały i A. Wielomskiego oraz *Konstytucji RP*, podaj nazwy dwóch przeciwstawnych koncepcji praw człowieka, które starają się pogodzić artykuł 8 i 30 konstytucji.

Art.8

1. Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Przepisy Konstytucji stosuje się bezpośrednio, chyba, że Konstytucja stanowi inaczej.

Art. 30

Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych.

Nazwy koncepcji:

.....
.....

Zadanie 15. (0-5p.)

Na podstawie lektury *Encyklopedia prawo nie tylko dla prawników* uzupełnij test dotyczący jednego z rodzajów stowarzyszeń. Odpowiedzi wybierz spośród:

rejestrowane, nadzwyczajne, zwykłe, 3 osoby, 5 osób, nazwę, cel, wizję, koncepcję, państwo, siedzibę, kod pocztowy.

- A. Uproszczoną formą stowarzyszenia jest stowarzyszenie nieposiadające osobowości prawnej. Jest to stowarzyszenie 1. ....
- B. W celu jego założenia potrzebne są/jest co najmniej 2. ....
- C. Stowarzyszenie musi mieć uchwalony regulamin działalności, określający jego teren działania i środki i przedstawiciela reprezentującego stowarzyszenie oraz 3. ...., 4. ...., 5. ....

Zadanie 16. (0-3p.)

Na podstawie lektury *Kompendium wiedzy o społeczeństwie, państwie i prawie*, dopisz do podanych w tabeli charakterystyk, nazwę właściwego reżimu politycznego.

	Charakterystyka reżimu	Nazwa reżimu politycznego
A.	Obywatele mają istotny wpływ na funkcjonowanie państwa, mają prawo brać udział i faktycznie biorą w podejmowaniu decyzji państwowych, wpływają na ich realizację i kontrolują je.	
B.	Władze uznają się za nadrzędne wobec obywateli, wymagają od nich uległości i podporządkowania decyzjom władz, nie ingerują w życie prywatne obywateli.	
C.	Konsekwentnie narzuca się obywatelom określony sposób myślenia nie tylko przez prasę i propagandę, organizację szkolnictwa, lecz także przez stosowanie różnych form przymusu.	

Zadanie 17. (0-1p.)

Na podstawie lektury *Kompendium wiedzy o społeczeństwie, państwie i prawie* zaznacz prawidłową odpowiedź.

Dążenie narodu Basków określamy mianem działań

- A. integracyjnych
B. dezintegracyjnych
C. separatystycznych
D. alienacyjnych

Zadanie 18. (0-1p.)

Na podstawie poniższego tekstu podaj nazwę opisaną społeczność.

Są takie miejsca na ziemi – jedyne najbliższe sercu, które jeśli nawet opuszczamy, to wciąż marzymy o sentymentalnych powrotach. Bo to są miejsca naszego dzieciństwa i młodości, których wpływu na naszą duchowość i osobowość nie można przecenić. Bywa jednak, że trwamy w nich przez całe życie, wiążąc z ich losem nasze cele, marzenia, sukcesy, spełnienia. (...) nasze gniazda rodzinne wyznaczone przez linię widnokągu – to one zawsze będą tworzyć naszą duchową i kulturową tożsamość, z ich historii i tradycji pochodzą podstawowe systemy wartości, które nie pozwolą nam się pogubić w chaosie świata.(...)

<http://www.sok.alwernia.pl/>

Nazwa społeczności .....

Zadanie 19. (0-2p.)

Podaj nazwę i wyjaśnij zasadę wyborów demokratycznych przedstawioną na poniższej ilustracji.

- A. Nazwa zasady.....
B. Wyjaśnienie .....

Zadanie 20. (0-4p.)

Wpisz w odpowiednie miejsca tabeli nazwy właściwych funkcji państwa.

	Opis funkcji	Nazwa funkcji
A.	Państwo dokonuje ponownego podziału dóbr i usług poprzez stypendia i zasiłki.	
B.	Państwo chroni dziedzictwo narodowe i wspomaga instytucje kultury.	
C.	Państwo dąży do zapewnienia obywatelom minimum egzystencji.	
D.	Państwo podejmuje działania mające na celu zapewnienie ładu i porządku na terytorium państwa.	

Zadanie 21. (0-1p.)

Zaznacz wadę demokracji przedstawioną w poniższej satyrze.

- A. Tyrania większości
- B. Ostre konflikty między siłami politycznymi
- C. Działalność demagogów
- D. Długotrwały proces podejmowania decyzji

Zadanie 22. (0-3p.)

Na podstawie analizy poniższej tabeli określ czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe wpisując w odpowiednie miejsce tabeli P- prawda lub F- fałsz.

Tabela 2. Podstawowe cechy polskiego bezrobotnego

Cecha	Wyszczególnienie	Bezrobotni (%)
płeć	kobiety	48,44
	mężczyźni	51,47
wiek (lata)	15-19	3,73
	20-24	22,62
	25-29	16,29
	30-34	11,87
	35-44	18,11
	45-54	19,76
	55-74	7,63
miejsce zamieszkania	miasto	63,52
	wieś	36,48

rynekpracy.pl na podstawie GUS, Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności Polski, IV kwartał 2008

	Zdania	Prawda/Fałsz
A.	Ponad 50% osób bezrobotnych mieszka w mieście.	
B.	Najwięcej bezrobotnych to osoby po 45 roku życia.	
C.	O 2 punkty procentowe więcej jest bezrobotnych wśród mężczyzn niż wśród kobiet.	

Zadanie 23. (0-3p.)

Wpisz pod właściwym tekstem nazwę odpowiedniej tradycji demokratycznej.

A. *Nasz ustrój polityczny nie jest naśladownictwem, a my sami raczej jesteśmy wzorem dla innych niż inni dla nas. Nazywa się ten ustrój demokracją, ponieważ opiera się na większości obywateli a nie na mniejszości. W sporach prywatnych każdy obywatel jest równy w obliczu prawa; jeśli zaś chodzi o znaczenie, to jednostkę ceni się nie ze względu na jej przynależność do pewnej grupy, lecz ze względu na talent osobisty, jakim się wyróżnia; nikomu też, kto jest zdolny służyć ojczyźnie, ubóstwo albo nie znane pochodzenie nie przeszkadza w osiągnięciu zaszczytów. W naszym życiu państwowym kierujemy się zasadą wolności. W życiu prywatnym nie wglądamy z podejrzliwą ciekawością w zachowanie się naszych współobywateli, nie odnosimy się z niechęcią do sąsiada, jeśli się zajmuje tym, co mu sprawia przyjemność, i nie rzucamy w jego stronę owych pogardliwych spojrzeń, które wprowadzają nie wyrządzają szkody, ale ranią. Kierując się wyrozumiałością w życiu prywatnym, szanujemy prawa w życiu publicznym; jesteśmy posłuszni każdoczesnej władzy i prawom, zwłaszcza tym nie pisanym, które bronią pokrzywdzonych i których przekroczenie przynosi powszechną hańbę.*

Nazwa tradycji demokratycznej .....

B. *Ilekcroć wskutek biegu wypadków koniecznym się staje dla jakiegoś narodu, by zerwał więzy polityczne łączące go z innym narodem i zajął wśród potęg ziemskich oddzielne i równorzędne stanowisko, do którego upoważniają go prawa natury i jej Bóg, to właściwy respekt wymaga, aby naród ten podał powody, które zmusiły go do oderwania się. Uważamy następujące prawdy za oczywiste: że wszyscy ludzie stworzeni są równymi, że Stwórca obdarzył ich pewnymi nienaruszalnymi prawami, że w skład tych praw wchodzi życie, wolność i swoboda ubiegania się o szczęście, że celem zabezpieczenia tych praw wyłonione zostały wśród ludzi rządy, których sprawiedliwa władza wywodzi się ze zgody rządzonych, że jeżeli kiedykolwiek jakakolwiek forma rządu uniemożliwiłaby osiągnięcie tych celów, to naród ma prawo taki rząd zmienić lub obalić i powołać nowy, którego podwalinami będą takie zasady i taka organizacja władzy, jakie wydadzą się narodowi najbardziej sprzyjające dla szczęścia i bezpieczeństwa. Roztropność, rzecz jasna, będzie dyktowała, że rządu trwałego nie należy zmieniać dla przyczyn błahych i przemijających, doświadczenie zaś wykazało też, że ludzie wolą raczej ścierpieć wszelkie zło, które jest do zniesienia, aniżeli prostować swoje ścieżki przez unicestwienie form, do których są przyzwyczajeni. Kiedy jednak długi szereg nadużyć i uzurpacji, zmierzających stale w tym samym kierunku, zdradza zamiar wprowadzenia władzy absolutnej i despotycznej, to słusznym i ludzkim prawem, i obowiązkiem jest odrzucenie takiego rządu oraz stworzenie nowej straży dla własnego przyszłego bezpieczeństwa. Taką właśnie cierpliwość wykazały Kolonie, lecz taka właśnie konieczność zmusza je teraz do zmiany dotychczasowego sposobu rządzenia. Historia rządów obecnego króla Wielkiej Brytanii to historia stale powtarzających się krzywd i uzurpacji, które wszystkie miały na celu ustanowienie absolutnej tyranii nad tymi Stanami.*

Nazwa tradycji demokratycznej .....

C. *Wobec powyższego ZGROMADZENIE NARODOWE uznaje i ogłasza w przytomności i pod auspicjami Istoty*

Najwyższej następujące prawa człowieka i obywatela.

Art. 1. *Ludzie rodzą się i pozostają wolni i równi z punktu widzenia prawa. Różnice społeczne mogą się opierać tylko na użyteczności wobec społeczeństwa.*

Art. 2. *Celem każdej organizacji politycznej jest utrzymanie naturalnych i nieprzedawnionych praw człowieka. Tymi prawami są: wolność, własność, bezpieczeństwo i opór przeciwko uciskowi.*

Art. 3. *Źródło wszelkiego zwierzchnictwa spoczywa całkowicie w Narodzie. Żadne ciało, żadna jednostka nie może wykonywać władzy, która nie pochodziłaby wyraźnie od Narodu.*

Nazwa tradycji demokratycznej .....

Zadanie 24. (0-1p.)

Na podstawie poniższego tekstu wybierz właściwą nazwę dla wartości przedstawionych w tekście.
(...) obywatelskie (...) wartości, które przyczyniają się do tworzenia dobra wspólnego, tak istotnego w systemie demokratycznym i w związku z tym powinny kształtować postępowanie obywatela (...) tworzą wzór obywatela i są wyznacznikiem jego działalności(...)

<http://fio.stowarzyszenie.romowie.net/index.php/czytnik-artykulow/items/239>

- A. Prawa człowieka
- B. Zasady demokratyczne
- C. Zasady ustrojowe
- D. Cnoty obywatelskie

Zadanie 25. (0-1p.)

Wykonaj poniższe polecenie.

Wpisz w odpowiednie miejsce nazwę formy protestu prezentowaną na ilustracji, wybierając z poniżej podanych.

Petycja, list, wiec, pikietka, blokada, strajk.

Nazwa formy protestu.....

Zadanie 26. (0-3p.)

Do każdego artykułu Konstytucji RP dopisz nazwę zasady konstytucyjnej

	Artykuł z Konstytucji RP	Nazwa zasady konstytucyjnej
A.	Art.4.1 Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.	
B.	Art.8 Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej.	
C.	Art.7 Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.	

Zadanie 27. (0-2p.)

Przeczytaj tekst i wykonaj polecenia.

Lajos Duray urodził się w 1977 w Koszycach w Czechosłowacji. Po 1993 r. Koszyce znalazły się w państwie słowackim. Lajos Duray nie zmienił miejsca zamieszkania. Jego rodzice i on mówią na co dzień w domu po węgiersku i czują się Węgrami.

- A. Napisz obywatelem, jakiego państwa jest dzisiaj Lajos Duray. ....
- B. Podaj nazwę narodowości Lajosa Duray. ....

Zadanie 28. (0-4p.)

Na podstawie poniższego tekstu wykonaj polecenia.

Mało tego: Szwajcarzy nie są pewni, czy są narodem, choć w ich konstytucji są wymienione cztery „języki narodowe” (niemiecki, francuski, włoski i retoromański) oraz dwie instytucje określone tym przymiotnikiem: Rada Narodowa, odpowiadająca Sejmowi, i Narodowy Bank Szwajcarski. Inne ogólnoszwajcarskie organy władzy nie są nazywane „narodowymi”, tylko (zależnie od tłumaczenia „federalnymi” lub „związkowymi”. Natomiast pojęcie, któremu w polskiej konstytucji odpowiada słowo „naród”, a mianowicie „wszyscy obywatele”, w konstytucji szwajcarskiej jest oznaczone jako „Volk” czy „peuple”, co dosłownie odpowiada polskiemu słowu „lud” i jest pozbawione konotacji etnicznych.

Zresztą ogólnoszwajcarskich organów władzy jest niewiele. Nie ma tu Trybunału Konstytucyjnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Krajowej Rady Sądownictwa, Najwyższej Izby Kontroli ani Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Nie ma więc też dyskusji o tym, czy te instytucje powinny być apolityczne. Natomiast sędziowie Sądu Federalnego i Prokurator Federalny są wybierani przez parlament z klucza partyjnego, przeciw czemu nikt nie oponuje. Można by sądzić, że Szwajcaria cierpi na niedowład instytucji demokratycznych.

A przecież Szwajcarzy chwalą się, że są najstarszą i najlepszą demokracją świata. Nie będę dyskutować z tym poglądem. Trudno jednak zaprzeczyć, że Szwajcaria jest państwem (jednak państwem) demokratycznym i praworządnym. Jaki stąd wniosek? Ano taki, że dla demokratycznego i praworządnego funkcjonowania państwa ważniejsze od instytucji są obyczaje i mentalność.

Potężnym środkiem kontroli poczynań polityków jest instytucja referendum. Głosuje się tu kilka razy do roku i zwykle w więcej niż jednej sprawie naraz, a głosowanie nie dotyczy mniej lub bardziej ogólnikowych pytań (jak to bywa w innych krajach, łącznie z Polską), tylko konkretnych tekstów prawnych. Rząd i parlament muszą się dobrze nagłowić, zanim uchwalą ustawę, która ma szansę otrzymania aprobaty „ludu”.

Groźba referendum zmusza do kompromisów. Zresztą słowo „kompromis” ma w Szwajcarii konotacje pozytywne (w przeciwieństwie do Polski). Do rządu federalnego, jak i do większości rządów kantonalnych, wchodzi jednocześnie wszystkie ważniejsze partie. W razie konfliktu socjalnego dyskutuje się do upadłego i dopiero w ostateczności pracownicy uciekają się do strajku.

Z. Marzys, Tako rzecze lud. Demokracja po szwajcarsku, „Tygodnik Powszechny” z 19.04.2006r.

A. Podaj nazwę rodzaju demokracji, opisanej w tekście.

.....

B. Podaj nazwę, innego niż wymieniony w tekście sposobu bezpośredniego udziału obywateli w sprawowaniu władzy.

.....

C. Podaj dwie zalety referendum wymienione w tekście.

1. ....

2. ....

Zadanie 29. (0-6p.)

Na podstawie fragmentu tekstu, wpisz do tabeli, trzy obiektywne i trzy zawinione przyczyny niskiej frekwencji wyborczej.

Pojawiają się różne wyjaśnienia i teorie na temat przyczyn spadającego zainteresowania Polaków udziałem w demokratycznych wyborach. Pojawiają się też opinie, że w niższej frekwencji nie należy doszukiwać się czegoś niezwyklego ani traktować jej jako poważnego powodu do niepokoju. Zdaniem zwolenników tej teorii, gdy życie polityczne toczy się zwykłym trybem i nie ma sytuacji nadzwyczajnych, znaczna część Polaków nie czuje się zobowiązana do udziału w głosowaniach, natomiast zdecydowana mobilizacja następuje w warunkach wyjątkowych, w których jakieś okoliczności wymuszają wzrost aktywności obywatelskiej.

Blisko połowa respondentów CBOS nieuczestniczących w wyborach prezydenckich (odbywających się, co warto pamiętać, przy wyższej frekwencji niż parlamentarne) i niespełna dwie piąte nieobecnych na wyborach parlamentarnych uzasadniało swoją absencję wyborczą przyczynami obiektywnymi.

Najczęstszymi obiektywnymi przyczynami nieobecności na wyborach były przewlekła choroba, niemożność poruszania się lub niepełnosprawność, wiek, konieczność opieki nad dzieckiem czy osobą niepełnosprawną.

Kolejną grupą uzasadnień absencji wyborczej jest szeroko rozumiana praca w czasie, gdy przeprowadzane są wybory. Ok. 1% dorosłych Polaków deklaruje, że nie bierze udziału w wyborach, gdyż religia zabrania im uczestnictwa w tego typu przedsięwzięciach.

A jakie są motywacje nieuczestniczenia w wyborach, które można zaliczyć do przyczyn "zawinionych", a w każdym razie zależnych od wolnej woli wyborców?

Wśród ankietowanych, którzy nie głosowali tej jesieni, od 2 do 3% deklaruje programowy brak zainteresowania wyborami i - jak twierdzi - z założenia w nich nie uczestniczy. Od 4 do 7% tłumaczyło swoją nieobecność w wyborach tautologicznie - "nie posiadam, bo nie", bez żadnych głębszych uzasadnień.

Brak zainteresowania polityką jako główną przyczynę niewzięcia udziału w wyborach przywoływało od 5% nieuczestniczących w drugiej turze wyborów prezydenckich do 10% nieobecnych na wyborach parlamentarnych.

Z badań wynika, że nie tyle niezainteresowanie polityką, ile poczucie braku kompetencji wyborczych jest przyczyną niegłosowania od 2% nieobecnych w drugiej turze wyborów prezydenckich do 5% w wyborach parlamentarnych.

W sumie ze względu na nieumiejętność lub trudności z podjęciem decyzji wyborczej na wybory prezydenckie nie wybrało się 17% niegłosujących, a na wybory parlamentarne - 21% tej grupy respondentów. Duża część osób, które nie wzięły udziału w wyborach, nie poszła głosować ze względu na ograniczoną ofertę wyborczą, czyli dlatego, że - jak same twierdzą - nie było na kogo lub na co głosować.(...).

Najczęściej spotykaną przyczyną "zawinionej" absencji wyborczej jest - w samookreśleniach badanych - brak zaufania do systemu politycznego lub jego poszczególnych segmentów.

Krytyczny stosunek do systemu politycznego, w tym szczególnie klasy politycznej i partii politycznych, zadecydował o absencji wyborczej znacznych grup Polaków: 36% spośród niegłosujących w wyborach parlamentarnych, oraz 23% nieuczestniczących w pierwszej turze wyborów prezydenckich i 18% w drugiej turze tych wyborów.

<http://wiadomosci.wp.pl/page,3,title,Przyczyny-niskiej-frekwencji-wyborczej.wid,8115618,wiadomosc.html#czytajdalej>

Przyczyny niskiej frekwencji	
Przyczyny obiektywne	Przyczyny zawinione
1.	1.
2.	2.
3.	3.

BRUDNOPIS